

OP SCHERP

Opinies en
interviews
van en met
spraakmakers

ALS DE PRENATALE TEST SLECHT NIEUWS BRENGT

‘HET IS AAN U.
STERKTE’,
ZEI DE DOKTER

De Nederlandse journalist **Maarten Slagboom** en zijn vrouw besloten vijf jaar geleden een zwangerschap te laten afbreken omdat er iets grondig mis was met de baby. ‘Wij, die op voorhand vastbesloten waren dat we zo iets nooit zouden doen.’ De twintigwekenecho zette al hun zekerheden op de helling. Voor altijd.

VEERLE BEEL

TEKENING DIRK HUYGHE

‘Het komt veel voor dat mensen in uw situatie besluiten tot zwangerschapsafbreking. Veel mensen kiezen daarvoor.’ Dat is wat artsen tegen het echtpaar Slagboom zeggen als ze vaststellen dat hun ongeboren kind spina bifida en een waterhoofd heeft. En ook nog: ‘Het is aan u. Sterkte.’ De VPRO-journalist en zijn zwangere vrouw hebben zestien dagen de tijd om de knoop door te hakken.

Had u liever een duidelijk advies gekregen?

Maarten Slagboom: ‘Dat zoek je toch in elke woord van de dokter, en in elke intonatie. Je zoekt een houvast, maar dat is er niet. Binnen één aandoening zijn er zoveel gradaties mogelijk. Niemand kan zeggen op welk punt je kind zich zal bevinden.’

‘Er waren meerdere scenario’s. Zou ze sterven bij de geboorte, of zou ze alleen maar met een zware handicap door het leven moeten? Of erger nog: ze kon ook “net niet” voldoende zwaar gehandicapt

zijn om in aanmerking te komen voor levensbeëindiging. Kun je een kind zo’n zwaar leven aandoen?’

Voraf had u nochtans besloten dat elk kind welkom was, ook een kind met een handicap.

‘We gingen op het aanbod van de echo in omdat er een licht verhoogd medisch risico voor mijn vrouw was. Maar we hadden ons voorgenomen dat we de zwangerschap niet zouden afbreken, ook niet als ze iets vonden. Nu vind ik dat we toen naïef waren. Ik kan het idee nog na-voelen: je denkt alleen aan kinderen met Down en dan vooral aan die kinderen die op hoog niveau functioneren en die je op tv ziet.’

Een beslissing tot zwangerschapsafbreking: neem je die met je verstand of op basis van je emoties?

‘Het is alles dooreen. Een wirwar van argumenten en emoties raast door je hoofd. Onze gedachten dreven altijd maar heen en weer.’ ‘Voor mij was het erg belangrijk dat we al een dochter hadden, en dat ook haar leven totaal zou ver-

anderen. Ik weet niet wat we beslist zouden hebben als ze hadden gezegd: “Ze zal in een rolstoel zitten, maar verstandelijk oké zijn.” We zaten in die ene, specifieke situatie, en tot op vandaag weet ik nog altijd niet of onze beslissing goed of fout was. Ik kan me nog steeds indenken dat we haar hadden laten leven. Dat zou niet beter of slechter zijn geweest. Want het ging ook om de kwaliteit van háár toekomstige leven.’

U beschrijft het als een T-splitting: rechtdoor kan niet meer.

‘Na een prenatale test die slecht

nieuws brengt, móét je een richting kiezen. Te weinig ouders zijn zich daarvan bewust. Gewoon laten betijen kan niet meer. Ook de ouders die hun kind met een handicap geboren laten worden, zullen eeuwig blijven twijfelen of ze daar wel goed aan hebben gedaan. In beide gevallen hou je er een schuldgevoel aan over. Het is een ingewikkelde verantwoordelijkheid die je als ouder niet past.’

Het is een erg eenzame beslissing, als ik u zo hoor.

‘Je zwemt als toekomstige ouders een soort fuik in, die overigens

met de beste bedoelingen is opgezet door de medische wereld, vanuit de gedachte dat de autonomie van de patiënten voorop staat. Maar die zelfbeschikking heeft ook een keerzijde. Daar hebben we het te weinig over.’

‘Het debat wordt altijd teruggebracht tot de grote ideologieën: je hebt de mensen die de zelfbeschikking verdedigen, de liberale kant. En aan de andere kant de *pro life*-aanhangers die schreeuwen dat abortus moord is. Je bent pro of contra, en zo scheert het publieke debat langs de echte kwestie heen.’

‘Want als je aan het einde van die fuik staat, heb je niets aan ideologieën. Heel die discussie stond mijlenver van ons af. We hadden zelfs niets meer aan ons eigen standpunt! De vraag die we wat vaker zouden moeten stellen, is deze: willen we de regie wel zelf in handen hebben? Let wel, ik ben voor. Uiteindelijk heb ik liever dat we die onmogelijke keuze moeten maken dan dat het ons overkomt.’

Voorkomen dat kinderen met

‘Er is geen zwart of wit meer. Er zijn alleen nog grijstinten en nuances. Wij hebben ons gewaagd aan iets wat zich niet in een standpunt laat vangen’